

Erasmus University Rotterdam
Erasmus School of Economics
Bachelorscriptie Internationale Economie

**Beweegredenen van een derde kandidaat om mee te doen aan de tweede
ronde van de Franse verkiezingen**

Naam: Sophie Breen

Studentnummer: 566103

Begeleider: O. Swank

Tweede beoordelaar: J. Delfgaauw

Datum definitieve versie: 02-07-2024

Abstract

In deze scriptie wordt onderzocht wat de beweegredenen voor een derde kandidaat in de Franse verkiezingen zijn om deel te nemen aan de tweede ronde. Als een derde kandidaat meer dan 12,5% van de stemmen van de geregistreerde burgers heeft gekregen in de eerste ronde, heeft deze de mogelijkheid om mee te doen aan de tweede ronde. Een logistische regressie wordt gebruikt om de data van de Franse verkiezingen tussen 1978 en 2015 te analyseren. Eerder onderzoek wees op een positief verband tussen het hebben van dezelfde politieke oriëntatie als een van de twee favoriete kandidaten en de kans om mee te doen aan de tweede ronde. De resultaten specificeren deze bevindingen en laten zien dat naarmate het verschil in politieke oriëntatie tussen de tweede en derde kandidaat groter wordt, de kans ook groter wordt dat de derde kandidaat meedoet aan de tweede ronde. Het verschil in proportie stemmen tussen de eerste en tweede kandidaat laat een negatieve relatie zien met de kans dat de derde kandidaat meedoet aan de tweede ronde. Het aandeel campagne uitgaven van de derde kandidaat heeft tot slot geen effect op de kans om deel te nemen aan de tweede ronde, behalve bij de lokale verkiezingen.

Inhoudsopgave

Abstract	2
1. Introductie	4
2. Theoretisch kader	7
2.1 <i>Voting paradox</i>	7
2.2 <i>Duverger's law</i>	7
2.3 <i>Stemmen als expressie of instrument</i>	8
2.4 <i>Stelling van de mediane kiezer</i>	9
2.5 <i>Electoraal pact</i>	11
2.6 <i>Competitie</i>	12
2.7 <i>Campagne uitgaven</i>	13
3. Data	13
3.1 <i>Variabelen</i>	14
3.2 <i>Betrouwbaarheid van de data</i>	15
3.3 <i>Beschrijvende statistieken</i>	15
4. Methode	16
4.1 <i>Regressiefuncties</i>	18
4.2 <i>Linktest</i>	18
5. Resultaten	20
6. Discussie	24
7. Conclusie	26
8. Bibliografie	28
9. Bijlage	31

1. Introductie

De Franse revolutie in 1789 was het begin van een nieuwe vorm van regeren. De absolute monarchie heeft zich destijds ingewisseld voor de parlementaire democratie, een regeringsvorm die op de dag van vandaag nog steeds veel in Europa te zien is. In Frankrijk kan er onderscheid worden gemaakt tussen parlementaire en lokale verkiezingen. Bij de parlementaire verkiezingen worden de leden van het Assemblée Nationale, het Lagerhuis van het parlement, gekozen. Om de vijf jaar worden de parlementsleden in de 577 verschillende Franse kiesdistricten gekozen (Pons & Tricaud, 2018). Frankrijk kent daarnaast ook 101 departementen, die verantwoordelijk zijn voor onder andere de infrastructuur, onderwijs, duurzaamheid, veiligheid en gezondheidszorg. De departementen zijn vervolgens onderverdeeld in kantons. De leden van de departementsraden worden voor een periode van zes jaar door de kantons gekozen tijdens de lokale verkiezingen.

In zowel de Franse parlementaire als lokale verkiezingen kwalificeren de kandidaten die als eerste en tweede zijn geëindigd in de eerste ronde zich automatisch voor de tweede ronde van de verkiezingen (Bol & Ivandic, 2022). Overige kandidaten kwalificeren zich alleen als zij meer dan 12,5% van de stemmen van de geregistreerde burgers hebben gekregen. In enkele gevallen behaalt een kandidaat meer dan 50% van de kandidaatsstemmen en meer dan 25% van de stemmen van de geregistreerde burgers in de eerste ronde. In dit geval zijn de verkiezingen door deze kandidaat gewonnen en vindt er geen tweede ronde meer plaats. Alle kandidaten hebben na de eerste ronde de keuze om mee te doen aan de tweede ronde van de verkiezingen. In de tweede ronde wint de kandidaat, die het hoogste stemaandeel krijgt.

Pons & Tricaud (2018) hebben onderzocht welk effect de deelname van een derde kandidaat aan de tweede ronde van de Franse verkiezingen heeft op het stemgedrag van burgers. De aanwezigheid van de derde kandidaat vergroot volgens hen het totaal aantal stemmen van geregistreerde burgers op een van de kandidaten. Daarnaast daalt het aandeel stemmen op de top twee kandidaten. De kandidaat die ideologisch het dichtst bij de derde kandidaat staat verliest het grootste aantal stemmen. De deelname van de derde kandidaat zorgt in dit geval in een vijfde van de gevallen voor de nederlaag van deze kandidaat. Ander onderzoek toont aan dat de deelname van de derde kandidaat aan de tweede ronde van de Franse verkiezingen de stemopkomst met 3,5% vergroot en het aandeel blanco stemmen

met 3,7% vermindert (Bol & Ivandic, 2022). Een verklaring die hiervoor kan worden gegeven is dat de aanwezigheid van de derde kandidaat ervoor zorgt dat een groter deel van het electoraat zijn politieke voorkeur deelt met een van de kandidaten. De kans om te gaan stemmen wordt alleen vergroot voor burgers die ideologisch gezien dicht bij deze derde kandidaat staan dan de eerste twee.

Eerder onderzoek is gedaan naar het effect van de deelname van de derde kandidaat op het stemgedrag van Franse burgers. De keuze om wel of niet mee te doen aan de tweede ronde van de Franse verkiezingen beïnvloedt het stemgedrag van kiezers en dit kan tevens de uitslag van de verkiezingen beïnvloeden. Pons & Tricaud (2018) hebben gevonden in hun onderzoek dat de derde kandidaat in 91,1% van de gevallen niet meedoet aan de tweede ronde als deze dezelfde politieke oriëntatie heeft als een van de twee favoriete kandidaten. Pers artikelen zijn door hen geanalyseerd om te achterhalen wat de beweegredenen zijn voor de derde kandidaat om wel of niet mee te doen aan de tweede ronde van de verkiezingen. Als de derde kandidaat ideologisch dichtbij een van de twee favoriete kandidaten staat, is de kans bijna tien keer zo groot dat in gepubliceerde artikelen gezegd wordt dat de beslissing van de derde partij om te stoppen resulteert uit een overeenkomst op partijniveau. Als zij een andere politieke oriëntatie heeft, doet de derde kandidaat in 85,2% van de verkiezingen wel mee aan de tweede ronde. Mocht zij toch besluiten te stoppen dan wordt in 63,1% van de desbetreffende artikelen gepubliceerd dat dit komt doordat de derde kandidaat een overwinning van een van de twee favoriete kandidaten wil voorkomen. Politieke oriëntatie blijkt dus een belangrijke factor die meespeelt bij de keuze van de derde kandidaat om mee te doen aan de tweede ronde van de verkiezingen.

Swank (2024) heeft een model opgesteld om te achterhalen waar de keuze van een kandidaat die geen kans heeft om de tweede ronde van de Franse verkiezingen te winnen van afhangt. Er wordt aangenomen dat de belangen van de aanhangers van deze kandidaat de deelnamebeslissing bepalen. In dit model wordt ervan uitgegaan dat er drie kandidaten zijn, namelijk een links, midden en rechts op het ideologische spectrum. De rechtse kandidaat heeft geen kans om de tweede ronde van de verkiezingen te winnen. Als deze besluit om toch mee te doen, zal een deel van de aanhangers op de rechtse kandidaat stemmen. Het nut van kiezers wordt groter als de kandidaat die ideologisch gezien het dichtst bij hen staat wint. Dit betekent dat rechtse kiezers beter op de middelste kandidaat kunnen stemmen, omdat dit de kans vergroot dat de middelste kandidaat in plaats van de

linkse kandidaat de verkiezingen wint. Rechtse kandidaten hebben namelijk het liefst dat de middelste kandidaat wint, want dit vergroot hun nut. De kosten van deelname van de rechtse kandidaat nemen toe als bovenstaand nut ook groter wordt. Als de rechtse kandidaat meedoet geeft het zijn of haar aanhangers namelijk de mogelijkheid om op hem of haar te stemmen, waardoor de kans dat de linkse kandidaat wint groter wordt. Aan de andere kant creëert de deelname van de rechtse kandidaat de mogelijkheid dat rechtse kiezers hun loyaliteit kunnen uiten aan hun partij. Dit zijn de baten die horen bij de deelname van de rechtse kandidaat. Deze kandidaat moet afwegen of het nut dat haar kiezers kunnen verkrijgen belangrijker is dan haar kiezers de mogelijkheid geven om hun loyaliteit te uiten. Dit leidt tot de keuze om wel of niet mee te doen aan de tweede ronde van de verkiezingen.

Deze scriptie draagt bij aan de huidige literatuur, omdat de focus wordt verlegd naar de verdere beweegredenen van de derde kandidaat om dan wel niet mee te doen aan de tweede ronde van de verkiezingen na het behalen van 12,5% van de stemmen in de eerste ronde. Pons & Tricaud (2018) hebben geconcludeerd dat politieke oriëntatie een erg belangrijke factor is die meespeelt bij deze keuze. Swank (2024) heeft de keuze van de derde kandidaat gebaseerd op de kosten en baten van haar aanhangers. In deze scriptie worden meerdere factoren onderzocht die mogelijk de keuze van de derde kandidaat beïnvloeden. In de huidige literatuur ontbreekt onderzoek naar sommige van deze factoren. Deze scriptie tracht een compleet overzicht te geven van wat de keuze van de derde kandidaat beïnvloedt. Daarnaast wordt er gekeken of er beweegredenen zijn die zwaarder meewegen bij de lokale of parlementaire verkiezingen. Dit onderscheid is in de huidige literatuur nog niet gemaakt. De onderzoeksvraag luidt:

Wat zijn de beweegredenen voor de derde kandidaat om wel of niet mee te doen aan de tweede ronde van de Franse parlementaire verkiezingen?

Door gebruik te maken van een kwantitatieve onderzoeksmethode zal een antwoord worden gevonden op deze onderzoeksvraag. Allereerst zal in Hoofdstuk 2 de onderliggende theorie besproken worden, waarna de hypothesen benoemd zullen worden. Vervolgens zal in Hoofdstuk 3 de data die is gebruikt nader worden toegelicht. Hierna wordt de methode met de bijbehorende resultaten besproken in Hoofdstuk 4 en 5. Daarna wordt in Hoofdstuk

6 tijdens de discussie ingegaan op de interpretatie van de resultaten, beperkingen van het onderzoek en implicaties voor toekomstig onderzoek. Tot slot wordt in Hoofdstuk 7 afgesloten met een conclusie.

2. Theoretisch kader

2.1 Voting paradox

Rationele burgers zullen enkel een stem uitbrengen als de verwachte baten van deze stem groter zijn dan de kosten. Downs (1957) stelt dat kiezers een stem uitbrengen op de kandidaat wiens beleid hun nut kan maximaliseren. De baten staan in dit geval gelijk aan de waarschijnlijkheid dat deze stem een verschil zal maken bij het winnen van de kandidaat die de voorkeur heeft, maal het verschil in nut tussen de kandidaat die de voorkeur heeft en de tegenstander (Riker & Ordeshook, 1968). De kans dat één enkele burger echter de verkiezingsuitslag beïnvloedt is nihil, hoe spannend de verkiezingen ook zijn. De verwachting is daarom dat weinig burgers een prikkel hebben om te gaan stemmen, omdat de kosten hoger zijn dan de baten. In de realiteit is echter te zien dat meer burgers stemmen dan wordt verwacht op basis van nutsmaximalisatie, ook wel de 'voting paradox' genoemd. Een verklaring die hiervoor kan worden gegeven is dat rationele burgers stemmen als ze denken dat andere burgers zich onthouden van een stem. De kans dat hun stem tijdens de verkiezingen doorslaggevend is, is in een dergelijk geval groter (Owen & Grofman, 1984).

2.2 Duverger's law

Over heel de wereld kent men verschillende soorten kiesstelsels. De aard van het kiesstelsel kan een belangrijke rol spelen in het bepalen van het aantal politieke partijen dat in een democratie ontstaat. Duverger (1954) stelt dat er een tweepartijensysteem ontstaat in meerderheidsstelsels waarbij districten één zetel hebben. Hij geeft hiervoor een mechanisch en psychologisch argument. Het mechanische effect verwijst naar het 'winner-takes-all' effect. Een klein electoraal voordeel kan er namelijk toe leiden dat een partij verkozen wordt, want een absolute meerderheid van stemmen is niet noodzakelijk. Voor kleinere partijen is het met dit stelstel erg lastig om een zetel te behalen. Het psychologische effect houdt in dat kleinere partijen vaak fuseren met grotere partijen als ze verwachten

weinig zetels te behalen. Mocht een dergelijke partij besluiten om dit niet te doen, kunnen kiezers haar in de steek laten doordat zij strategisch stemmen (Fey, 1997).

Echter is te zien dat in sommige landen waar meerderheidsverkiezingen zijn, zoals India en Canada, er meer dan twee partijen bestaan. Een reden die hiervoor door Riker (1982) wordt gegeven is dat in sommige provincies een lokale partij de meeste stemmen behaalt ondanks dat deze landelijk gezien niet tot de grootste twee behoort. Decentralisatie van beleid vergroot de kans op regionale controle, waardoor dit stemgedrag mogelijk is. Riker (1976) is voor India tot de conclusie gekomen dat de partij die in India vaak de verkiezingen wint, de tweede keus is van veel kiezers. Deze partij wordt ook wel de Condorcet's winnaar genoemd, omdat zij niet absoluut de meeste stemmen behaalt. De mogelijkheid van een Condorcet's winnaar in een meerpartijensysteem verklaart in zijn onderzoek waarom het mogelijk is dat er meer dan twee partijen bestaan bij meerderheidsverkiezingen.

2.3 Stemmen als expressie of instrument

Het grootste bezwaar voor Duverger's law wendt zich tegen het psychologische argument dat wordt gegeven. In een samenleving tonen burgers verschillende soorten stemgedrag, waarbij kiezers rationeel of irrationeel kunnen handelen. Instrumenteel stemmen betekent dat kiezers rationeel stemmen op de verkiezingsuitslag waarvan ze verwachten dat die het beste voor hen is (Brennan & Hamlin, 1998). Strategisch stemmen is een vorm van instrumenteel stemmen wat zich voordoet als meer dan twee kandidaten meedoen aan de verkiezingen. Als de kans erg klein is dat de kandidaat die ideologisch gezien het dichtst bij de kiezer staat de verkiezingen wint, brengt de kiezer haar stem mogelijk voor een van de twee koplopers uit. Op deze manier hoopt zij een grotere invloed uit te oefenen op de uitslag van de verkiezingen (Myatt, 2007).

Desalniettemin stemmen niet alle burgers strategisch, want er kan ook expressief gestemd worden. Expressief stemmen houdt in dat kiezers een stem uitbrengen om hun normen, waarden of emoties uit te drukken. Men ziet stemmen als een manier om hun identiteit aan de medemens te communiceren of om loyaliteit aan een partij te bevestigen. Doordat kiezers stemmen op een partij die ideologisch gezien het meest haar belangen vertegenwoordigt, is het mogelijk dat er meer dan twee partijen zijn waarop gestemd wordt

(Fiorina, 1976). Het feit dat niet alle kiezers strategisch stemmen is volgens Riker (1982) de reden dat er meerdere partijen kunnen bestaan bij meerderheidsverkiezingen.

2.4 Stelling van de mediane kiezer

De stelling van de mediane kiezer is een theorie die voortvloeit uit onderzoeken van Black (1948) en Downs (1957). Deze stelling zegt dat in een verkiezing tussen twee kandidaten de kandidaat wint die ideologisch gezien het dichtst bij de politieke voorkeur van de mediane kiezer ligt. De stem van de mediane kiezer ligt in het midden op het ideologisch spectrum. Dit impliceert dat politieke partijen een prikkel krijgen om een gematigdere positie aan te nemen, want hierdoor trekken ze de mediane kiezer aan. Dit vergroot vervolgens hun kans om de verkiezingen te winnen (Romer & Rosenthal, 1979). Als drie partijen meedoen aan de verkiezingen en zij allemaal het standpunt innemen van de mediane kiezer, betekent dit dat ieder een derde van de stemmen krijgt. Mocht een partij besluiten om iets af te wijken, kan zij bijna de helft van de stemmen krijgen. Dit vergroot de kans om de verkiezingen te winnen en daarom zullen partijen dit ook doen. De stelling van de mediane kiezer geldt dus niet onder de standaard aannames als drie partijen meedoen aan de verkiezingen (Sisak & Swank, 2024).

Er kan onderscheid worden gemaakt tussen machtsgerichte en beleidsgerichte partijen. Het primaire doel van machtsgerichte partijen is het verkrijgen en behouden van politieke macht. Beleidsgerichte partijen hebben daarentegen als voornaamste doel om bepaalde beleidsveranderingen te realiseren en vinden het belangrijk om hun ideologische overtuigingen uit te dragen. Machtsgerichte partijen kiezen beleid om herkozen te worden. Zij kiezen om die reden beleid wat het dichtst bij de politieke voorkeur van de mediane kiezer ligt. Beleidsgerichte partijen hebben macht nodig om hun ideale beleid te kunnen verwezenlijken. Als er twee beleidsgerichte partijen zijn die beide een partijprogramma kiezen dat hen het hoogste geluk oplevert, heeft een van de twee partijen een prikkel om hiervan af te wijken om de kans te vergroten dat zij de verkiezingen wint. Een optimaal partijprogramma is namelijk waardeloos als het niet uitgevoerd kan worden. Voor beide partijen geldt dus de stelling van de mediane kiezer (Sisak & Swank, 2024).

In de realiteit is echter te zien dat partijprogramma's niet hetzelfde zijn. In de stelling van de mediane kiezer wordt aangenomen dat er volledige informatie beschikbaar is tussen

kiezers en partijen. Doordat dit het geval is zijn partijen op de hoogte wat de voorkeuren zijn van de mediane kiezer. Deze aanname laat Calvert (1985) in zijn onderzoek vallen. Hij gaat ervanuit dat partijen onzeker zijn over het precieze standpunt van de mediane kiezer. Zijn onderzoek toont aan dat er verschillende partijprogramma's ontstaan als partijen uiteenlopende belangen proberen te behartigen en geen volledige informatie tot hun beschikking hebben.

Dit verklaart nog niet de hoge mate van politieke polarisatie die nu in verschillende landen te zien is. Vooralsnog werd aangenomen dat partijen in staat waren om hun partijprogramma's, die aangekondigd worden voor de verkiezingen, na te komen. Alesina (1988) stelt dat partijen voor de verkiezingen partijprogramma's aankondigen, die hun kansen om de verkiezingen te winnen vergroten. De verkozen partij heeft echter na de verkiezingen een stimulans om haar meest gewenste beleid uit te voeren. Deze vooraf aangekondigde partijprogramma's kunnen dus afwijken van de ideologie van de desbetreffende partijen. Rationele kiezers houden hier rekening mee met hun stem. Zij baseren hun beslissing op de verwachtingen van toekomstig beleid wat gevoerd gaat worden door de desbetreffende partijen. Partijen anticiperen hierop en maken geen grote beloftes, want ze weten dat kiezers dit niet meenemen in hun keuze. Dit leidt ertoe dat partijprogramma's het meest geprefereerde beleid van partijen weergeven. Het gevolg is dat verkiezingen niet leiden tot convergentie van partijprogramma's. Voor verkiezingen waar drie partijen meedoen geldt hetzelfde. De stelling van de mediane kiezer houdt hier niet stand.

Crepaz (1990) heeft onderzocht wat voor effect polarisatie van politieke partijen heeft op de opkomst van kiezers. Hij stelt dat een wijder politiek spectrum leidt tot een hogere opkomst van kiezers. In een land met een breed scala aan politieke partijen, is er een grote variatie in de potentiële uitslag van de verkiezingen. De collectieve goederen die de overheid in de toekomst zal leveren, kunnen tussen partijen sterk verschillen en dit raakt burgers. Daarnaast worden kiezers blootgesteld aan campagnes van alle verschillende partijen. Dit zorgt er volgens Crepaz (1990) voor dat de stemopkomst bij kiezers wordt vergroot. Aan de andere kant wordt gezegd dat de opkomst van kiezers negatief beïnvloed wordt door polarisatie. Naarmate steeds meer partijen zich verder weg in de ideologische ruimte bevinden, kunnen kiezers in het midden besluiten dat geen van de partijen voldoende bij hen aansluit om een stem uit te brengen. Men raakt vervreemd door de

keuzemogelijkheden en dit doet de stemopkomst dalen (Rogowski, 2014). Er is dus geen duidelijke conclusie over de invloed van politieke polarisatie op de stemopkomst.

2.5 Electoraal pact

In de Franse verkiezingen hebben kandidaten de mogelijkheid om na gekwalificeerd te zijn voor de tweede ronde toch te besluiten om hiervan af te zien. Tijdens de verkiezingen kunnen afzonderlijke kandidaten van ideologisch vergelijkbare partijen elkaar de stemmen afsnoepen, wat negatieve gevolgen kan hebben. Als partijen overeenkomen om in de kiesdistricten één kandidaat naar voren te schuiven, kunnen zij meer zetels winnen dan als ze dit niet doen. Er zijn kosten en baten die tijdens het onderhandelingsproces door partijen worden afgewogen. Publieke financiering is bijvoorbeeld gekoppeld aan het totaal aantal stemmen wat een partij ontvangt. Dit zijn kosten die partijen in acht moeten nemen wanneer zij overwegen hun kandidaat terug te trekken. Als partijen gezamenlijk de mogelijkheid hebben om de verkiezingen te winnen, is de prikkel groter om tot een overeenstemming te komen. Het geduld van de partijen is ook een belangrijke factor die meespeelt. Naarmate het langer duurt voor de partijen om tot een overeenkomst te komen, blijft er minder tijd over om gezamenlijk campagne te voeren. Dit maakt het lastiger om de 'gefuseerde' partij goed op de kaart te zetten.

Een electoraal pact betekent dat sommige kandidaten niet de mogelijkheid krijgen om zich verkiesbaar te stellen tijdens de verkiezingen. Hierdoor zou wrijving kunnen ontstaan, omdat sommige leden van de partij het winnen van de verkiezingen niet als primair doel zien. Zij geven om hun achterban en willen kiezers de mogelijkheid geven om hun stem uit te brengen voor hun meest geprefereerde partij (Blais & Indridason, 2007). Ook loopbaanbelangen kunnen meespelen bij de keuze van de derde kandidaat om mee te doen aan de tweede ronde.

Electorale pacten ontstaan dus wanneer er twee partijen meedoen aan de verkiezingen met dezelfde ideologie, die samen meer kans hebben om te winnen dan afzonderlijk. Als de derde kandidaat dezelfde ideologie heeft als de tweede kandidaat, is er een kans dat zij besluiten om een electoraal pact af te sluiten. Het gevolg hiervan is dat de derde kandidaat besluit om niet mee te doen aan de tweede ronde van de verkiezingen. Dit leidt tot de volgende hypothese:

H1: Een derde kandidaat, die gekwalificeerd is voor de tweede ronde, heeft een grotere kans om niet mee te doen aan de tweede ronde van de Franse verkiezingen als zij dezelfde ideologie heeft als de tweede kandidaat.

2.6 Competitie

De uitslag van de eerste ronde van de Franse verkiezingen geeft een indicatie hoe dicht het aantal stemmen van de gekwalificeerde politieke partijen bij elkaar ligt. Naarmate de derde kandidaat een grotere hoeveelheid stemmen heeft behaald in de eerste ronde, wordt de kans groter dat de derde kandidaat eventueel de verkiezingen wint. Dit vergroot de baten om mee te doen aan de tweede ronde van de verkiezingen. Als men wordt verslagen in de tweede ronde van de verkiezingen, kan dit voor de kandidaat aan de andere kant psychologisch extra kosten met zich meebrengen. Deze kosten en baten spelen mee in de afweging om mee te doen aan de tweede ronde. Onderzoek wijst uit dat als een kandidaat op de derde plek eindigt in plaats van de vierde plek tijdens de eerste ronde van de Franse verkiezingen, de kans 14,6% groter is dat deze kandidaat meedoet aan de tweede ronde (Granzier et al., 2023).

Op basis van de peilingen kunnen kiezers beslissen om in de eerste ronde strategisch te stemmen, waardoor een van de twee favoriete kandidaten hun stem krijgt. Als blijkt dat de derde kandidaat in de eerste ronde van de verkiezingen veel stemmen heeft behaald en dicht bij de top twee ligt, switchen kiezers mogelijk naar de derde kandidaat in de tweede ronde van de verkiezingen. De derde kandidaat staat het dichtst bij hun ideologie, waardoor zij nu expressief stemmen in plaats van strategisch. De mate van competitiviteit tijdens de verkiezingen kan de keuze van de derde kandidaat om mee te doen dus beïnvloeden. Het verschil in proportie stemmen tussen de eerste en tweede kandidaat is hier een goede graadmeter voor. De volgende hypothese vloeit hieruit voort:

H2: Als het verschil in proportie stemmen tussen de eerste en tweede kandidaat groter wordt, is de kans kleiner dat de derde kandidaat meedoet aan de tweede ronde van de verkiezingen.

2.7 Campagne uitgaven

Tijdens de voorbereidingen van de verkiezingen worden door partijen veel kosten gemaakt. Deze campagne uitgaven zijn bedoeld om een partij met haar bijbehorende standpunten goed op de kaart te zetten. De grootte van deze kosten kan iets zeggen over de vastberadenheid om de verkiezingen te winnen. Rekkas (2004) heeft in haar onderzoek gevonden dat campagne uitgaven ervoor kunnen zorgen dat kiezers worden herverdeeld over verschillende partijen. Daarnaast kunnen zij ervoor zorgen dat mensen die initieel niet wilden gaan stemmen, besluiten om toch te stemmen. De campagne uitgaven die zijn gedaan tot het moment waarop een kandidaat besluit om deel te nemen aan de tweede ronde, worden gezien als verzonken kosten. Verzonken kosten zijn kosten die in het verleden zijn gemaakt en niet meer teruggevorderd of gewijzigd kunnen worden. Deze kosten horen niet meegewogen te worden bij het besluit van de derde kandidaat. Arkes & Blumer (1985) tonen echter in hun onderzoek aan dat mensen niet altijd rationeel gedrag vertonen. Wanneer er kosten in het verleden zijn gemaakt kan men namelijk toch neigen om deze kosten mee te nemen in de beslissing. Dit zou kunnen betekenen dat hogere campagnekosten ertoe leiden dat de kans groter wordt dat de derde kandidaat meedoet aan de tweede ronde van de verkiezingen. Echter neem ik in dit onderzoek aan dat mensen rationeel gedrag vertonen. Dit leidt tot de derde hypothese:

H3: Hogere campagne uitgaven leiden niet tot een grotere kans dat de derde kandidaat meedoet aan de tweede ronde van de verkiezingen.

3. Data

Om de hypothesen te kunnen toetsen, wordt een dataset gebruikt die informatie bevat over de Franse verkiezingen tussen 1978 en 2015. Deze dataset bevat informatie over onder andere het stemgedrag van kiezers, politieke partijen, uitslagen van verkiezingen en uitgaven die partijen hebben gedaan. Aangezien deze scriptie de vraag tracht te beantwoorden wat de beweegredenen zijn voor de derde kandidaat om mee te doen aan de tweede ronde van de verkiezingen, wordt enkel data gebruikt waarin de derde kandidaat gekwalificeerd is voor de tweede ronde van de verkiezingen. Hier is sprake van als de derde kandidaat meer dan 12,5% van de stemmen van de geregistreerde burgers heeft gehaald in

de eerste ronde van de verkiezingen. Daarnaast wordt in de dataset onderscheid gemaakt tussen parlementaire en lokale verkiezingen. Allereerst wordt er gekeken naar het effect bij beide verkiezingen tezamen. Daarna zal het effect voor de parlementaire verkiezingen en lokale verkiezingen apart worden bekeken.

3.1 Variabelen

Een logistische regressie wordt gebruikt om de correlatie te bepalen tussen de verklarende variabelen en de kans dat de derde kandidaat meedoet aan de tweede ronde van de verkiezingen. De afhankelijke variabele is de deelname van de derde kandidaat in de tweede ronde. Dit is een dummy variabele, welke één aanneemt als de derde kandidaat gekwalificeerd is voor de tweede ronde van de verkiezingen en meedoet. Deze dummy is nul wanneer de derde kandidaat gekwalificeerd is en niet deelneemt aan de tweede ronde van de verkiezingen.

De allereerste verklarende variabele in de regressie is het verschil in ideologie tussen kandidaat twee en drie. De tweede en derde kandidaten die gekwalificeerd zijn voor de tweede ronde worden extreemlinks, links, midden, rechts of extreemrechts op het ideologische spectrum geplaatst. De waardes die hieraan toegekend worden zijn respectievelijk min twee, min één, nul, één of twee. Vervolgens wordt het kwadraat van het verschil in ideologie tussen kandidaat twee en drie genomen. Een hogere waarde van deze variabele betekent dat de politieke oriëntatie van deze kandidaten verder uit elkaar ligt.

De tweede verklarende variabele is het verschil in stemmen tussen kandidaat één en twee. De proportie stemmen van kandidaat één in de eerste ronde wordt verminderd met de proportie stemmen van kandidaat twee in de eerste ronde. Als dit verschil groter wordt betekent het dat de eerste kandidaat een grotere kans heeft om de verkiezingen te winnen. De verkiezingen kunnen in een dergelijk geval als minder competitief worden beschouwd.

Tot slot wordt het aandeel campagne uitgaven van de derde kandidaat toegevoegd aan de regressie. De totale campagne uitgaven van de derde kandidaat worden gedeeld door de totale campagne uitgaven van de eerste, tweede en derde kandidaat. Dit wordt gedaan, omdat er een groot verschil kan bestaan in de campagne uitgaven. Bij de verkiezingen van een groter kiesdistrict is er hoogstwaarschijnlijk voor partijen meer budget

voor campagnes dan bij kleinere kiesdistricten. Door het aandeel campagne uitgaven mee te nemen in de regressie wordt voor deze verschillen in budget gecorrigeerd.

3.2 Betrouwbaarheid van de data

Voordat het regressiemodel opgesteld wordt, moet er getoetst worden of er sprake is van multicollineariteit. Dit fenomeen doet zich voor wanneer de onafhankelijke variabelen in een regressie sterk met elkaar gecorreleerd zijn en dit kan een effect hebben op de interpretatie van de coëfficiënten. De onafhankelijke variabelen beïnvloeden namelijk in een dergelijk geval niet alleen de afhankelijke variabele, maar ook elkaar. Daarnaast zorgt multicollineariteit voor een verhoging van de standaardfouten, wat resulteert in bredere betrouwbaarheidsintervallen (Daoud, 2017). Een 'variance inflation factor' (VIF) toets kan aantonen of er sprake is van multicollineariteit. Multicollineariteit wordt aangetast wanneer de VIF-waarde hoger is dan tien (Vittinghof et al., 2005). In Tabel 1 is te zien dat de hoogste VIF-waarde 2,88 is en de gemiddelde VIF-waarde is 2,34. De resultaten van deze toets geven dus geen reden om multicollineariteit aan te nemen tussen de onafhankelijke variabelen.

Tabel 1: VIF toets

Variabele	VIF
Vershil politieke oriëntatie kandidaat twee en drie	2.23
Vershil stemmen kandidaat één en twee	1.92
Aandeel uitgaven kandidaat drie	2.88
Gemiddelde VIF	2.34

3.3 Beschrijvende statistieken

De beschrijvende statistieken in Tabel 2 laten zien dat de derde kandidaat in 92,4% van de gevallen meedoet aan de tweede ronde van de verkiezingen als deze gekwalificeerd is. Het verschil in politieke oriëntatie tussen de tweede en derde kandidaat is gemiddeld 3,44. Deze waarde kan tussen de nul en negen liggen. Het verschil in proportie stemmen tussen de eerste en tweede kandidaat is gemiddeld 7,6% en maximaal 32,6%. Het aandeel uitgaven van de derde kandidaat is gemiddeld 29,3%. Tot slot betreffen de observaties 46,5% parlementaire verkiezingen en 53,5% lokale verkiezingen.

Tabel 2: Beschrijvende statistieken

Variabele	Obs.	Gem.	Std.	Min.	Max.
Deelname kandidaat drie	10056	0.924	0.264	0	1
Vershil politieke oriëntatie kandidaat twee en drie	1184	3.440	3.201	0	9
Vershil stemmen kandidaat één en twee	1210	0.076	0.064	0	0.326
Aandeel uitgaven kandidaat drie	586	0.293	0.097	0	0.663
Type verkiezingen	1211	1.315	0.465	1	2

4. Methode

Een logistische regressie wordt in dit onderzoek gebruikt om de correlatie te bepalen tussen de verklarende variabelen en de kans dat de derde kandidaat meedoet aan de tweede ronde. Pons & Tricaud (2018) gebruiken in hun onderzoek een regressie discontinuïteit ontwerp om de impact te bepalen van de aanwezigheid van de derde kandidaat in de tweede ronde op de deelname van kiezers en het stemaandeel van de top twee kandidaten. Bij een regressie discontinuïteit ontwerp worden twee situaties met elkaar vergeleken die dicht bij een drempelwaarde liggen. Bij het onderzoek van Pons & Tricaud ligt deze drempelwaarde op 12,5% van de stemmen van de geregistreerde burgers. Het is immers noodzakelijk voor de derde kandidaat om 12,5% van de stemmen van de geregistreerde burgers te krijgen om mee te doen aan de tweede ronde. De twee situaties boven en onder de drempelwaarde worden met elkaar vergeleken, zodat iets gezegd kan worden over de invloed die de derde kandidaat heeft op de opkomst van kiezers. Tevens kan op deze manier onderzocht worden welk effect de deelname van de derde kandidaat heeft op het aantal stemmen voor de top twee kandidaten.

Om deel te nemen aan de tweede ronde van de verkiezingen, is het voor de derde kandidaat noodzakelijk dat deze aan de drempelwaarde voldoet. Een regressie discontinuïteit ontwerp is in dit onderzoek om die reden niet gewenst. De kandidaten die

niet aan de drempelwaarde voldoen hebben namelijk niet de mogelijkheid om deel te nemen aan de tweede ronde. Aangezien dit onderzoek zich richt op de beweegredenen van de derde kandidaat om mee te doen aan de tweede ronde van de verkiezingen, is het noodzakelijk dat de derde kandidaat gekwalificeerd is voor de tweede ronde.

Een causaal effect kan worden aangetoond door gebruik te maken van een instrumentele variabele. Deze methode heeft de voorkeur, omdat op deze manier een sterker verband kan worden bepaald tussen de onafhankelijke variabelen en de afhankelijke variabele. De afhankelijke variabele in dit onderzoek is de kans dat de derde kandidaat meedoet aan de tweede ronde van de verkiezingen. Een van de onafhankelijke variabelen is het verschil in politieke oriëntatie tussen de tweede en derde kandidaat. Een bruikbare instrumentele variabele moet aan verschillende voorwaarden voldoen. Allereerst moet de instrumentele variabele een causaal effect hebben op de onafhankelijke variabele. Daarnaast mag de instrumentele variabele geen direct effect hebben op de afhankelijke variabele. Tot slot mag de instrumentele variabele niet gecorreleerd zijn met een andere determinant van de afhankelijke variabele (Angrist et al., 1993). De variabelen die ter beschikking zijn in de dataset voldoen niet aan bovenstaande voorwaarden en kunnen dus niet dienen als een instrumentele variabele. Variabelen die een causaal effect hebben op de het verschil in politieke oriëntatie tussen kandidaat twee en drie hebben namelijk ook een correlatie met de kans dat de derde kandidaat meedoet aan de tweede ronde van de verkiezingen.

Aangezien de afhankelijke variabele een dummy variabele is die alleen de waarde nul of één kan aannemen, wordt een logistische regressie gebruikt. Bij gebruik van een meervoudige regressie kunnen de onafhankelijke variabelen elk nummer aannemen, waardoor de voorspelde waarden buiten het bereik van nul tot één zouden kunnen vallen. Een logistische regressie lost dit probleem op door de lineaire regressie wiskundig te transformeren zodat de natuurlijke log wordt verkregen van de kans dat de derde kandidaat wel versus niet meedoet aan de tweede ronde van de verkiezingen. De resultaten van de meervoudige regressie worden toch toegevoegd in de bijlage, zodat een betere indruk wordt verkregen van de relaties tussen de onafhankelijke en afhankelijke variabelen.

4.1 Regressiefuncties

Allereerst wordt in het eerste model een logistische regressie opgesteld die alleen kijkt naar de relatie tussen het verschil in politieke oriëntatie tussen kandidaat twee en drie en de kans dat de derde kandidaat meedoet aan de tweede ronde van de verkiezingen. Enkel observaties waarbij de derde kandidaat gekwalificeerd is voor de tweede ronde van de verkiezingen worden meegenomen in onderstaande regressies.

$$(1) \ln \frac{P_{wel}}{P_{niet}} = \beta_0 + \beta_1 * \text{verschil politieke oriëntatie kandidaat twee en drie} + \varepsilon$$

In het tweede model wordt een onafhankelijke variabele toegevoegd die het verschil in proportie stemmen tussen de eerste en tweede kandidaat weergeeft.

$$(2) \ln \frac{P_{wel}}{P_{niet}} = \beta_0 + \beta_1 * \text{verschil politieke oriëntatie kandidaat twee en drie} + \beta_2 * \text{verschil stemmen kandidaat één en twee} + \varepsilon$$

In het derde model wordt tot slot een controlevariabele toegevoegd die het aandeel campagne uitgaven van de derde kandidaat weergeeft. Allereerst wordt gekeken naar het effect bij de parlementaire en lokale verkiezingen tezamen. Deze staan in Tabel 4 van de Resultaten. In Tabel 5 wordt enkel gekeken naar de parlementaire verkiezingen en in Tabel 6 wordt alleen gekeken naar de lokale verkiezingen.

$$(3) \ln \frac{P_{wel}}{P_{niet}} = \beta_0 + \beta_1 * \text{verschil politieke oriëntatie kandidaat twee en drie} + \beta_2 * \text{verschil stemmen kandidaat één en twee} + \beta_3 * \text{aandeel uitgaven kandidaat drie} + \varepsilon$$

4.2 Linktest

Een aanname bij een logistische regressie is dat er een lineaire relatie moet bestaan tussen de onafhankelijke variabelen en de logit van de uitkomstvariabele. Een specificatiefout kan ontstaan als er geen lineaire relatie is of als de logistische functie geen juiste keuze is voor de regressie (Begg & Lagakos, 1990). Een linktest kan worden gedaan om te kijken of aan deze voorwaarden voldaan wordt. Model 3 wordt gebruikt voor het

uitvoeren van de linktest, omdat deze alle variabelen bevat. De uitgangsregel is dat als ‘_hat’ significant en ‘_hatsq’ niet significant is, er sterk bewijs ontbreekt tegen de specificatie van het model. De specificatie van het model omvat de aanname van een lineaire relatie. De resultaten van de linktest staan in Tabel 3. De p-waarde voor ‘_hat’ is 0,976 en de p-waarde voor ‘_hatsq’ is 0,006. Dit betekent dat er een misspecificatie is in het model. Hieruit kan geconcludeerd worden dat er mogelijk belangrijke variabelen zijn weggelaten of dat er wellicht een niet-lineaire relatie bestaat tussen de onafhankelijke variabelen en afhankelijke variabelen. Hoogstwaarschijnlijk zijn de resultaten van de linktest te wijden aan de aard van de variabele die het verschil aangeeft in politieke oriëntatie tussen de tweede en derde kandidaat. Om deze variabele te creëren is het kwadraat van het verschil genomen. Dit tast de aanname van lineariteit tussen de onafhankelijke variabelen en log odds van de afhankelijke variabelen aan.

Tabel 3: Linktest

Deelname kandidaat drie	Coëfficiënt	P> z
_hat	-0.011 (.378)	0.976
_hatsq	0.453 (.163)	0.006
_cons	0.192 (.151)	0.204

5. Resultaten

Tabel 4: Geschatte parameters van logistische regressie modellen voor de kans dat de derde kandidaat meedoet aan de tweede ronde van de **parlementaire én lokale verkiezingen**

	(1)	(2)	(3)
Verschil politieke oriëntatie kandidaat twee en drie	1.373*** (.028)	1.364*** (.029)	1.305*** (.035)
Verschil stemmen kandidaat één en twee		0.000*** (.000)	0.074 (.148)
Aandeel uitgaven kandidaat drie			0.351 (.348)
Constante	0.180*** (.021)	0.335*** (.047)	1.511 (.535)
Observaties	1184	1184	570
Pseudo R ²	0.156	0.190	0.133

*Opmerking: De coëfficiënten zijn weergegeven in odds ratio's. Robuuste standaardfouten staan tussen haakjes. Significantieniveau aangegeven door * voor $p < 0.10$, ** voor $p < 0.05$ en *** voor $p < 0.01$.*

Tabel 5: Geschatte parameters van logistische regressie modellen voor de kans dat de derde kandidaat meedoet aan de tweede ronde van de **parlementaire** verkiezingen

	(1)	(2)	(3)
Vershil politieke oriëntatie kandidaat twee en drie	1.711*** (.083)	1.705*** (.084)	1.555*** (.066)
Vershil stemmen kandidaat één en twee		0.000*** (.000)	2.633 (9.642)
Aandeel uitgaven kandidaat drie			1.598 (3.125)
Constante	0.022*** (.007)	0.042*** (.013)	0.166** (.119)
Observaties	822	822	244
Pseudo R ²	0.315	0.340	0.324

Opmerking: De coëfficiënten zijn weergegeven in odds ratio's. Robuuste standaardfouten staan tussen haakjes. Significantieniveau aangegeven door * voor $p < 0.10$, ** voor $p < 0.05$ en *** voor $p < 0.01$.

Tabel 6: Geschatte parameters van logistische regressie modellen voor de kans dat de derde kandidaat meedoet aan de tweede ronde van de **lokale** verkiezingen

	(1)	(2)	(3)
Vershil politieke oriëntatie kandidaat twee en drie	1.170*** (.041)	1.162*** (.041)	1.139*** (.046)
Vershil stemmen kandidaat één en twee		0.001*** (.001)	0.001** (.003)
Aandeel uitgaven kandidaat drie			0.064** (.090)
Constante	2.226*** (.401)	3.707*** (.873)	11.786*** (6.232)
Observaties	362	362	326
Pseudo R ²	.044	.069	.058

Opmerking: De coëfficiënten zijn weergegeven in odds ratio's. Robuuste standaardfouten staan tussen haakjes. Significantieniveau aangegeven door * voor $p < 0.10$, ** voor $p < 0.05$ en *** voor $p < 0.01$.

In de resultaten van Tabel 4, 5 en 6 zijn van de verschillende variabelen de odds ratio's gegeven. De odds van een gebeurtenis is de waarschijnlijkheid dat de gebeurtenis plaatsvindt, gedeeld door de waarschijnlijkheid dat de gebeurtenis niet plaatsvindt. De gebeurtenis is in dit onderzoek gelijk aan de desbetreffende verklarende variabele waarnaar wordt gekeken. De odds ratio is een maatstaf die de verhouding van de odds van twee verschillende gebeurtenissen vergelijkt (Park, 2013). Onderstaande formule geeft de berekening van de odds ratio weer:

$$\text{odds ratio (A vs. B)} = \frac{\text{odds A}}{\text{odds B}} = \frac{p^a / (1-p^a)}{p^b / (1-p^b)}$$

De odds ratio voor de variabele die het verschil in politieke oriëntatie tussen de tweede en derde kandidaat weergeeft, ziet er als volgt uit:

odds ratio (verschil in politieke oriëntatie vs. geen verschil in politieke oriëntatie) =

$$\frac{\text{odds van meedoen als derde kandidaat met verschil in politieke oriëntatie}}{\text{odds van meedoen als derde kandidaat met geen verschil in politieke oriëntatie}} =$$

$$\frac{p^{\text{verschil in politieke oriëntatie}} / (1 - p^{\text{geen verschil in politieke oriëntatie}})}{p^{\text{geen verschil in politieke oriëntatie}} / (1 - p^{\text{verschil in politieke oriëntatie}})}$$

In Tabel 4 wordt er allereerst gekeken naar het effect bij de parlementaire en lokale verkiezingen tezamen. In model 1 is te zien dat het verschil in politieke oriëntatie tussen de tweede en derde kandidaat een odds ratio heeft van 1,373. Een odds ratio van 1,373 betekent dat voor elke eenheid dat het verschil in politieke oriëntatie tussen de tweede en derde kandidaat toeneemt, de kans 37,3% groter wordt dat de derde kandidaat meedoet aan de tweede ronde. Dit suggereert dat de kans op het sluiten van een electoraal pact groter is als de ideologieën van partijen dichter bij elkaar liggen, wat in lijn ligt met de bevindingen in de huidige literatuur. In model 1, 2 en 3 van Tabel 4 is een positieve, significante relatie te zien tussen het verschil in politieke oriëntatie en de kans dat de derde kandidaat meedoet aan de tweede ronde. Het verschil in proportie stemmen tussen de eerste en de tweede kandidaat wordt in model 2 toegevoegd aan de regressie. De odds ratio is nul in het tweede model, wat betekent dat de kans dat de derde kandidaat meedoet aan de tweede ronde volledig afneemt tot nul als het verschil in proportie stemmen tussen de eerste en tweede kandidaat toeneemt. In model 3 is te zien dat zodra het aandeel campagne uitgaven van kandidaat drie toegevoegd wordt de odds ratio voor het verschil in stemmen tussen de eerste en tweede kandidaat geen significant effect geeft. De variabele die het aandeel campagne uitgaven van de derde kandidaat weergeeft, heeft ook geen significant effect.

Vervolgens wordt in Tabel 5 alleen gekeken naar de parlementaire verkiezingen. Allereerst is te zien dat de odds ratio's voor het verschil in politieke oriëntatie tussen de tweede en derde kandidaat een positieve, significante correlatie laten zien. De odds ratio's nemen echter hogere waarden aan dan in Tabel 4. In model 1 is te zien dat voor elke eenheid dat het verschil in politieke oriëntatie tussen de tweede en derde kandidaat toeneemt, de kans 71,1% groter wordt dat de derde kandidaat meedoet aan de tweede ronde. Daarnaast is de odds ratio voor het verschil in proportie stemmen tussen de eerste en

tweede kandidaat significant en nul in het tweede model, maar niet significant in het derde model. Het aandeel uitgaven van de derde kandidaat geeft opnieuw een niet significant effect.

In Tabel 6 zijn tot slot de resultaten weergegeven voor de lokale verkiezingen. Wederom is te zien dat er in model 1, 2 en 3 een positieve, significante relatie te zien is tussen het verschil in politieke oriëntatie tussen de tweede en derde kandidaat en de kans dat de derde kandidaat meedoet aan de tweede ronde. De odds ratio's zijn echter lager dan in Tabel 4 en 5. De kans dat de derde kandidaat doorgaat naar de tweede ronde wordt volgens model 1 met 17% verhoogd als het verschil in politieke oriëntatie tussen de tweede en derde kandidaat met één eenheid toeneemt. Het verschil in proportie stemmen tussen de eerste en tweede kandidaat laat een sterk negatief, significant effect zien voor model 2 en 3. Opvallend is dat het aandeel campagne uitgaven in model 3 een negatief, significant effect geeft. Een toename in de campagne uitgaven gaat samen met een afname in de kans dat de derde kandidaat meedoet aan de tweede ronde.

In bovenstaande modellen wordt McFadden's Pseudo R^2 weergegeven. Deze wordt geïnterpreteerd als een relatieve maatstaf voor hoe goed het model de data verklaart in vergelijking met een model zonder onafhankelijke variabelen, ook wel een null model genoemd. McFadden's Pseudo R^2 varieert van nul tot één, waarbij een waarde dicht bij één een betere model fit aangeeft. Een model is goed passend voor de logistische regressie als de waarde zit tussen de 0,2 en 0,4 (McFadden, 1974). Model 2 geeft in Tabel 4, 5 en 6 de hoogste Pseudo R^2 weer. Dit model verklaart de data dus niet alleen beter dan het null model, maar is ook beter in vergelijking met de andere modellen. Er is een groot verschil in de Pseudo R^2 tussen de modellen van de parlementaire en lokale verkiezingen. Model 2 van Tabel 5 heeft een Pseudo R^2 van 0,34, terwijl model 2 van Tabel 6 een waarde geeft van 0,069. Als alleen wordt gekeken naar de parlementaire verkiezingen wordt de data dus het best verklaard.

6. Discussie

De resultaten geven een antwoord op de vraag welke factoren de keuze van een derde kandidaat om mee te doen aan de tweede ronde van de Franse verkiezingen beïnvloeden. Allereerst is te zien dat een groter verschil in politieke oriëntatie tussen de

tweede en derde kandidaat de kans verhoogt dat de derde kandidaat meedoet aan de tweede ronde van de verkiezingen. Pons & Tricaud (2018) hebben gevonden in hun onderzoek dat als de derde kandidaat dezelfde politieke oriëntatie heeft als een van de top twee, de kans kleiner wordt dat deze meedoet aan de tweede ronde van de verkiezingen. De resultaten in dit onderzoek zijn in lijn met de bevindingen van Pons en Tricaud (2018), maar laten zien dat dit effect ook al te zien is als alleen de politieke oriëntatie van de tweede en derde kandidaat met elkaar wordt vergeleken. Daarnaast wordt de kans groter om mee te doen als het verschil in politieke oriëntatie tussen de tweede en derde kandidaat groter is. Uit de resultaten kan geconcludeerd worden dat de eerste hypothese kan worden aangenomen. Opvallend is dat voor de parlementaire verkiezingen een aanzienlijk sterkere correlatie te zien is dan voor de lokale verkiezingen. De tweede hypothese stelt dat als het verschil in proportie stemmen tussen de eerste en tweede kandidaat groter wordt, de kans kleiner is dat de derde kandidaat meedoet aan de tweede ronde van de verkiezingen. Deze hypothese houdt stand op basis van de resultaten. Tot slot is de correlatie tussen het aandeel campagne uitgaven van de derde kandidaat en de kans om mee te doen aan de tweede ronde onderzocht. Voor de parlementaire en lokale verkiezingen tezamen en de parlementaire verkiezingen afzonderlijk is geen significant effect te zien. Als alleen wordt gekeken naar de lokale verkiezingen leiden hogere campagne uitgaven tot een kleinere kans dat de derde kandidaat meedoet aan de tweede ronde. De derde hypothese kan op basis van deze bevindingen worden aangenomen.

Een beperking van deze scriptie is dat er alleen iets gezegd kan worden over de correlatie tussen de variabelen. Er kan door de gebruikte methode niet gesproken worden van een oorzakelijk verband. De linktest laat zien dat er een fout zit in de modelspecificatie. Dit komt hoogstwaarschijnlijk doordat er een aanname, die geldt voor een logistische regressie, is geschonden. Er is namelijk geen lineair verband tussen de variabele die het verschil aangeeft tussen de politieke oriëntatie van de tweede en derde kandidaat en de log odds van de afhankelijke variabele. Dit zorgt voor verminderde betrouwbaarheid van het onderzoek. Daarnaast kan de aangetoonde correlatie beïnvloed worden door confounders. In dit onderzoek is geprobeerd om alle confounders in de regressie op te nemen, maar er is altijd een kans dat er variabelen niet zijn meegenomen die de resultaten wel beïnvloeden. Mocht dit het geval zijn, dan tast de aanwezigheid van deze variabelen de interne validiteit van dit onderzoek aan. Bovendien zijn er mogelijk contextuele factoren die de keuze van de

derde kandidaat beïnvloed hebben. Media-invloeden, economische omstandigheden of de politieke context waarin de verkiezingen plaatsvinden kunnen beweegredenen vormen voor een kandidaat om wel of niet mee te doen aan de tweede ronde. Aan deze contextuele factoren is in dit onderzoek geen aandacht besteed, wat zorgt voor een minder diepgaand begrip van de besluitvorming van de derde kandidaat.

Toekomstig onderzoek zou een kwalitatieve analyse kunnen gebruiken om de complexe beweegredenen van de derde kandidaat te achterhalen. Door in gesprek te gaan met derde kandidaten, campagneadviseurs en politieke analisten komen er mogelijk fundamentele overwegingen aan het licht die de keuze om wel of niet mee te doen kunnen verklaren. Daarnaast zou onderzocht kunnen worden wat redenen zijn voor kandidaten in landen met een proportioneel vertegenwoordigingssysteem om zich terug te trekken. Interessant is om te kijken of de beweegredenen om mee te doen erg verschillen voor kandidaten die zich bevinden in verschillende politieke landschappen.

7. Conclusie

In deze scriptie is onderzocht wat mogelijke drijfveren voor een derde kandidaat zijn om mee te doen aan de tweede ronde van de Franse verkiezingen. Eerder is de relatie tussen de aanwezigheid van de derde kandidaat en het stemgedrag van Franse burgers onderzocht. De motieven voor een derde kandidaat om mee te doen zijn hier beknopt aan de orde gekomen. Uit onderzoek blijkt dat het hebben van dezelfde politieke oriëntatie als een van de koplopers een beweegreden is voor derde kandidaten om zich terug te trekken. Deze scriptie tracht meer beweegredenen aan het licht te brengen die de beslissing van de derde kandidaat kunnen beïnvloeden. Daarnaast is er, voorafgaand aan dit onderzoek, geen onderscheid gemaakt tussen parlementaire en lokale verkiezingen. De verschillende aard van deze verkiezingen zou een effect kunnen hebben op de beweegredenen die meespelen voor de derde kandidaat. Dit brengt mij bij de onderzoeksvraag die centraal staat in deze scriptie: *“Wat zijn de beweegredenen voor de derde kandidaat om wel of niet mee te doen aan de tweede ronde van de Franse parlementaire verkiezingen?”*

Om een antwoord te kunnen geven op deze onderzoeksvraag is data van de Franse verkiezingen tussen 1978 en 2015 bestudeerd. Een logistische regressie is gebruikt om de correlatie tussen de variabelen te bepalen. Geconcludeerd kan worden dat er een positieve,

significante relatie bestaat tussen het verschil in politieke oriëntatie tussen de tweede en derde kandidaat en de kans om mee te doen aan de tweede ronde. Er is een groter effect te zien voor de parlementaire dan de lokale verkiezingen. Deze bevindingen specificeren de eerdere resultaten van Pons & Tricaud (2018). Zij hebben namelijk in hun onderzoek gevonden dat het hebben van dezelfde politieke oriëntatie als een van de twee favoriete kandidaten de kans verlaagd om mee te doen aan de tweede ronde. Bovendien kan geconcludeerd worden dat naarmate het verschil in proportie stemmen tussen de eerste en tweede kandidaat groter wordt, de kans kleiner is dat de derde kandidaat meedoet aan de tweede ronde. Het aandeel campagne uitgaven heeft tot slot geen effect op de kans om mee te doen, behalve bij de lokale verkiezingen. Daar is namelijk een negatief verband te zien.

Deze scriptie is echter onder voorbehoud van diverse beperkingen. Allereerst is er alleen een correlatie bepaald en geen causaal verband. Daarnaast is de aanname van lineariteit tussen de onafhankelijke variabelen en log odds van de afhankelijke variabele geschonden. Dit beïnvloedt de betrouwbaarheid van de resultaten. Er bestaan tevens mogelijk confounders die de interne validiteit van het onderzoek kunnen aantasten. Tenslotte is er geen aandacht besteed aan contextuele factoren die de keuze van de derde kandidaat kunnen beïnvloeden.

Tot slot onderstreept deze scriptie het belang van een gevarieerde politieke vertegenwoordiging. Democratische vertegenwoordiging kan verbeterd worden door burgers meer diversiteit in standpunten aan te reiken. Des te meer partijen meedoen aan de verkiezingen, des te groter is de keuze tussen verschillende soorten standpunten. Door barrières en stimuli voor derde kandidaten te begrijpen, kan getracht worden om een breder scala aan kandidaten aan te moedigen om deel te nemen aan de verkiezingen. Echter zitten er ook nadelen verbonden aan het hebben van meerdere (kleinere) partijen. Onderzocht zal moeten worden waar de voorkeur ligt, zodat praktische implicaties daarop aangepast kunnen worden.

8. Bibliografie

- Alesina, A. (1988). Credibility and Policy Convergence in a Two-Party System with Rational Voters. *The American Economic Review*, 78(4), 796-805.
<https://www.jstor.org/stable/1811177>
- Angrist, J.D., Imbens, G.W., & Rubin, D.B. (2012). Identification of Causal Effects Using Instrumental Variables. *Journal of the American Statistical Association*, 91(434), 444-455.
<https://doi.org/10.1080/01621459.1996.10476902>
- Arkes, H.L. & Blumer, C. (1985). The psychology of sunk cost. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 35(1), 124-140. [https://doi.org/10.1016/0749-5978\(85\)90049-4](https://doi.org/10.1016/0749-5978(85)90049-4)
- Begg, MD., & Lagakos, S. (1990). On the Consequences of Model Misspecification in Logistic Regression. *Environmental Health Perspectives*, 87, 69-75. <https://doi.org/10.2307/3431008>
- Black, D. On the Rationale of Group Decision-making. *Journal of Political Economy*, 56(1), 23-34.
<https://doi.org/10.1086/256633>
- Blais, A., & Indridason, I. (2007). Making Candidates Count: The Logic of Electoral Alliances in Two-Round Legislative Elections. *The Journal of Politics*, 69(1), 193-205.
<https://doi.org/10.1111/j.1468-2508.2007.00504.x>
- Bol, D., & Ivandic, R. (2022). Does the number of candidates increase turnout? Causal evidence from two-round elections. *Political Behavior*, 44, 2005-2026.
<https://doi.org/10.1007/s11109-022-09810-5>
- Brennan, G., & Hamlin, A. (1998). Expressive voting and electoral equilibrium. *Public Choice*, 95, 149-175. <https://doi.org/10.1023/A:1004936203144>
- Calvert, R. L. (1985). Robustness of the Multidimensional Voting Model: Candidate Motivations, Uncertainty, and Convergence. *American Journal of Political Science*, 29(1), 69-95. <https://doi.org/10.2307/2111212>
- Crepaz, M.L. (1990). The impact of party polarization and postmaterialism on voter turnout. *European Journal of Political Research*, 18(2), 183-205. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6765.1990.tb00228.x>
- Daoud, J. (2017). Multicollinearity and Regression Analysis. *Journal of Physics Conference Series*, 949(1), 012009. <https://doi.org/10.1088/1742-6596/949/1/012009>
- Downs, A. (1957). *An economic theory of democracy*. New York: Harper and Row.
- Duverger, M. (1954). *Political Parties: Their Organization and Activity in the Modern State*. New York: Wiley. Translated by Barbara and Robert North.

- Fey, M. (1997). Stability and Coordination in Duverger's Law: A Formal Model of Preelection Polls and Strategic Voting. *American Political Science Review*, 91(1), 135-147.
<https://doi.org/10.2307/2952264>
- Fiorina, M.P. (1976). The Voting Decision: Instrumental and Expressive Aspects. *The Journal of Politics*, 38(2), 390-413. <https://doi.org/10.2307/2129541>
- Granzier, R., Pons, V., & Tricaud, C. (2023). Coordination and Bandwagon Effects: How Past Rankings Shape the Behavior of Voters and Candidates. *American Economic Journal: Applied Economics*, 15(4), 177-217.
- McFadden, D. (1974). Conditional logit analysis of qualitative choice behavior. *Frontiers in Econometrics*, 105-142.
- Myatt, D.P. (2007). On the theory of strategic voting. *The Review of Economic Studies*, 74 (1), 255-281. <https://doi.org/10.1111/j.1467-937X.2007.00421.x>
- Owen, G., & Grofman, B. (1984). To vote or not to vote: The paradox of nonvoting. *Public Choice*, 42 (3), 311-325. DOI:10.1007/BF00124949.
- Park, H. (2013). An Introduction to Logistic Regression: From Basic Concepts to Interpretation with Particular Attention to Nursing Domain. *Journal of Korean Academy of Nursing*, 43(2), 154-164. <https://doi.org/10.4040/jkan.2013.43.2.154>
- Pons, V., & Tricaud, C. (2018). Expressive Voting and Its Cost: Evidence From Runoffs With Two or Three Candidates. *Econometrica*, 86 (5), 1621-1649.
<https://doi.org/10.3982/ECTA15373>
- Riker, W.H. (1976). The Number of Political Parties: A Reexamination of Duverger's Law. *Comparative Politics*, 9(1), 93-106. <https://doi.org/10.2307/421293>
- Riker, W.H. (1982). The Two-Party System and Duverger's Law: An Essay on the History of Political Science. *The American Political Science Review*, 76(4), 753-766.
<https://doi.org/10.2307/1962968>
- Riker, W.H., and Ordeshook, P.C. (1968). A theory of the calculus of voting. *American Political Science Review*, 62(1), 25-41.
- Rekkas, M. (2007). The Impact of Campaign Spending on Votes in Multiparty Elections. *The Review of Economics and Statistics*, 89(3), 573-585. <https://doi.org/10.1162/rest.89.3.573>
- Rogowski, J.C. (2014). Electoral Choice, Ideological Conflict, and Political Participation. *American Journal of Political Science*, 58(2), 479-494. <https://doi.org/10.1111/ajps.12059>
- Romer, T., & Rosenthal, H. (1979). The elusive median voter. *Journal of Public Economics*, 12(2), 143-170. [https://doi.org/10.1016/0047-2727\(79\)90010-0](https://doi.org/10.1016/0047-2727(79)90010-0)
- Sisak, D., & Swank, O. Chapter 4 Redistribution. Textbook on Political Economics, manuscript.

Swank, O. (2024). A model of turnout and voting, mimeo.

Vittinghof, E., Glidden, D.V., Shiboski, S.C., & McCulloch, C.E. (2012). *Regression Methods in Biostatics*. (2nd edition). Springer Berlin Heidelberg.

9. Bijlage

Tabel 7: Geschatte parameters van meervoudige regressie modellen voor de kans dat de derde kandidaat meedoet aan de tweede ronde van de **parlementaire én lokale verkiezingen**

	(1)	(2)	(3)
Verschil politieke oriëntatie kandidaat twee en drie	0.067*** (.003)	0.063*** (.003)	0.045*** (.004)
Verschil stemmen kandidaat één en twee		-1.351*** (.176)	-0.529 (.369)
Aandeel uitgaven kandidaat drie			-0.173 (.178)
Constante	0.137*** (.018)	0.252*** (.026)	0.597*** (.066)
Observaties	1184	1184	570
R ²	0.200	0.231	0.144

Opmerking: Robuuste standaardfouten staan tussen haakjes. Significantieniveau aangegeven door * voor $p < 0.10$, ** voor $p < 0.05$ en *** voor $p < 0.01$.

Tabel 8: Geschatte parameters van meervoudige regressie modellen voor de kans dat de derde kandidaat meedoet aan de tweede ronde van de **parlementaire** verkiezingen

	(1)	(2)	(3)
Vershil politieke oriëntatie kandidaat twee en drie	0.071*** (.004)	0.069*** (.004)	0.083*** (.005)
Vershil stemmen kandidaat één en twee		-0.598*** (.147)	0.098 (.561)
Aandeel uitgaven kandidaat drie			0.054 (.298)
Constante	-0.039*** (.014)	0.017 (.022)	0.152 (.111)
Observaties	822	822	244
R ²	0.298	0.309	0.394

Opmerking: Robuuste standaardfouten staan tussen haakjes. Significantieniveau aangegeven door * voor $p < 0.10$, ** voor $p < 0.05$ en *** voor $p < 0.01$.

Tabel 9: Geschatte parameters van meervoudige regressie modellen voor de kans dat de derde kandidaat meedoet aan de tweede ronde van de **lokale** verkiezingen

	(1)	(2)	(3)
Vershil politieke oriëntatie kandidaat twee en drie	0.023*** (.005)	0.021*** (.005)	0.015*** (.004)
Vershil stemmen kandidaat één en twee		-1.286*** (.428)	-0.943** (.424)
Aandeel uitgaven kandidaat drie			-0.333* (.182)
Constante	0.703*** (.035)	0.784*** (.039)	0.932*** (.062)
Observaties	362	362	326
R ²	.041	.068	.049

Opmerking: Robuuste standaardfouten staan tussen haakjes. Significantieniveau aangegeven door * voor $p < 0.10$, ** voor $p < 0.05$ en *** voor $p < 0.01$.